

Sygn. akt II CSK 622/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku T. G. i B. G.

przy uczestnictwie R. O.

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt IV Ca (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. oddala wniosek T. G. i B. G. o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że

Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które ujęła w formie pytania: „Czy można orzec o zasiedzeniu nieruchomości tylko na podstawie jednostronnego uznania (orzeczenia) istnienia błędów w określonych dokumentach, np. własności ziemi bez właściwego w tym zakresie zbadania i wyjaśnienia wątpliwości, powodując tym samym niemożność swobodnego korzystania z nieruchomości przez dotychczasowego właściciela”.

W ocenie skarżącej skarga jest także oczywiście uzasadniona wobec wydania przez sąd II instancji orzeczenia bez zastosowania się przez ten Sąd do wykładni prawa dokonanej w tej sprawie przez Sąd Najwyższy oraz wobec niezbadania przez Sąd II instancji sposobu korzystania przez strony ze spornych działek, zwłaszcza pod kątem kwalifikacji posiadania ich jako posiadaczy samoistnych i wobec uznania, wbrew dowodom, że wnioskodawcy nabyli sporne działki jako posiadacze samoistni 05.11.1971 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powołanie we wniosku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na rzeczywiste istnienie powołanej przesłanki, uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Zagadnienie prawne wymaga przytoczenia argumentów wskazujących na istniejące w nauce lub orzecznictwie rozbieżne oceny prawne, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi

odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Problematyka wskazana przez skarżącą nie ma charakteru uniwersalnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jest ściśle związana z rozstrzygniętą sprawą i własną oceną rozstrzygnięcia przez skarżącą. Powołując się na naruszenie wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów skarżąca zmierzała do podważenia części ustaleń faktycznych lub podważenia oceny dowodów przez Sądy pierwszej i drugiej instancji, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne. Z art. 398¹³ § 2 k.p.c. wynika bowiem związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, które w połączeniu z art. 398³ § 3 k.p.c., wyłącza możliwość zgłaszania w skardze kasacyjnej zarzutów dotyczących ustalenia faktów i oceny dowodów.

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na jej oczywistą zasadność oraz na występowanie

w sprawie istotnych zagadnień prawnych. Nie ulega wątpliwości, że ta sama kwestia nie może stanowić źródła zagadnienia o problemowym i niejasnym charakterze i zarazem podstawę ewidentnej zasadności skargi kasacyjnej, możliwej do stwierdzenia, bez prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14 i z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Oddalając zawarty w odpowiedzi wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy miał na względzie okoliczność, że wnioskodawcy wnosili jedynie o oddalenie skargi kasacyjnej. Koszty odpowiedzi na skargę kasacyjną, w której nie wskazano argumentów dotyczących przyczyn kasacyjnych (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), uzasadniających odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie mogą być uznane - w razie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania - za koszty celowej obrony w rozumieniu art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2018 r., V CSK 224/18).